

4. Γενικές Εξετάσεις

Ανάγνωσμα: Εφεσίους 5:6-11·
Β' Κορινθίους 13:5-9

ΣΤΗ μικρή τετραλογία για την πνευματική υγεία του Χριστιανού, την τέταρτη θέση καταλαμβάνει ένα γενικό τσεκάπ, ένα σύνολο «Γενικών Εξετάσεων» όπως θα λέγαμε, για να δούμε σε τι κατάσταση υγείας βρίσκονται όχι απλώς ορισμένα όργανα του σώματός μας (καρδιά-μάτια-αυτιά) αλλά ολόκληρο το σώμα μας.

Τι είναι υγεία; «Υγεία είναι μια κατάσταση πλήρους σωματικής, νοητικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι απλώς η απουσία νόσου ή αναπηρίας» (Πρόλογος του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και ισχύει αναλλοίωτος από τις 7.04.1948). Όσοι διαβάζουμε τη Βίβλο, θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και την «πνευματική» υγεία του ατόμου. Υπάρχουν άτομα καθ' όλα υγιή σωματικά αλλά με μειωμένη αντίληψη ή με ψυχολογικά προβλήματα ή με αγοραφοβίες, με κόμπλεξ έναντι των άλλων γιατί είναι αμόρφωτοι, φτωχοί κλπ. Αυτοί δεν είναι απόλυτα υγιείς. Όπως υπάρχουν άνθρωποι που είναι καθ' όλα υγιείς αλλά πάσχουν πνευματικά. Αυτοί είναι είτε άνθρωποι που ποτέ δεν γνώρισαν τον Θεό και ζουν μακριά από τη βασιλεία του Θεού, έξω από τη χάρη, οι «νεκροί» πνευματικά. Ή μπορεί να είναι και χριστιανοί, πιστοί που έχουν δεχτεί τον Χριστό αλλά είναι άρρωστοι πνευματικά, δηλ. πάσχει η σχέση τους με τον Θεό.

Στον λόγο του Θεού αυτή η πνευματική υγεία και η σωματική υγεία συνδέονται όσον αφορά τους πιστούς: *Αγαπητέ, περι πάντων εὐχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή* (Γ' Ιω 2). Είναι πολλοί που φροντίζουν σήμερα περισσότερο το σώμα τους παρά την ψυχή τους. Νοιάζονται περισσότερο για την ποιότητα της τροφής τους και για την καθημερινή τους γυμναστική και δεν ασχολούνται με τα πνευματικά πράγματα. Φροντίζουν για το «εδώ και τώρα» και όχι για το «εκεί και τότε» της αιωνιότητας. Το ίδιο υπάρχουν και άλλοι που φροντίζουν μόνο για τα πνευματικά πράγματα και παραμελούν το σώμα τους. Απαξιώνουν το σώμα τους. Βλέπουν το σώμα τους μόνο σαν ένα δοχείο, ένα κιβώτιο μέσα στο οποίο διατηρείται η ψυχή τους, και μηδαμινή σημασία του δίνουν. Αυτά τα πίστευαν οι Γνωστικοί ακόμη και προ Χριστού. Όλα αυτά όμως έρχονται σε αντίθεση με τη διδασκαλία του απ. Παύλου προς την εκκλησία της Κορίνθου (δες Α' Κορ 6:18-20). Γι' αυτό, στα κείμενα που διαβάσαμε, ο Παύλος παροτρύνει τους πιστούς της Κορίνθου να εξετάζουν τον εαυτό τους, να κάνουν δηλ. συνεχώς γενικές εξετάσεις για να διαπιστώνουν αν «προκόβουν» πνευματικά δηλ. αν βρίσκονται στον σωστό δρόμο της υγιούς ανάπτυξης εν Χριστώ. Ποια είναι όμως τα συμπτώματα της πνευματικής ασθένειας; Μοιάζουν με αυτά της φυσικής ασθένειας και αδυναμίας:

1. Ο άρρωστος δεν έχει όρεξη για φαγητό. Όταν ένας έχει πυρετό και είναι άρρωστος ή έχει κάποιο μικρόβιο που τον βασανίζει, μια ίωση, μια λοίμωξη κλπ., δεν έχει όρεξη να φάει. Η βαριά αντιβίωση κόβει την όρεξη στον ασθενή. Μια πάθηση του στομάχου κόβει την όρεξη επίσης κλπ. Κι όταν πέσει ο πυρετός, η όρεξη επανέρχεται. Ο πνευματικά άρρωστος δεν έχει όρεξη για τον Θεό. Τώρα, η έλλειψη όρεξης για τον Θεό δεν σημαίνει κατ' ανάγκην και έλλειψη όρεξης για την εκκλησία. Σου αρέσει η εκκλησία αλλά δεν έχεις όρεξη για τον ίδιο τον Θεό. Δεν έχεις τον ίδιο ζήλο να πας π.χ. στη συμπροσευχή της εκκλησίας ή στη βιβλική μελέτη της εκκλησίας, όπως πας σε μια νεανική συναυλία. Πώς τρεφόμαστε πνευματικά; Ο λόγος του Θεού κάνει διάκριση ανάμεσα στη στερεά τροφή και στο γάλα. Δεν μπορεί κάποιος να ζει μόνο με γάλα. Δεν μπορείς να έχεις πνευματική ανορεξία και να περιμένεις ν' αναπυχθείς στη χριστιανική ζωή. Ποια είναι η πηγή της τροφής μας; Είναι πολλοί χριστιανοί που τρέφονται κυρίως από τον ημερήσιο ή τον εβδομαδιαίο τύπο, από την τηλεόραση, από τα *blogs* στο Ίντερνετ κι από το *FaceBook*. Τους βλέπεις και αφιερώνουν περισσότερη ώρα σ' αυτά παρά στη μελέτη της Βίβλου ή στο διάβασμα ενός πνευματικού βιβλίου. Τα χριστιανικά έντυπα κλείνουν το ένα μετά το άλλο και κανένας δεν ανησυχεί! Κανένας δεν κινητοποιείται. Πόση ώρα αφιερώνουμε κάθε μέρα για ατομική μελέτη και προσευχή; Πώς σχηματίζουμε το ατομικό κοσμοείδωλό μας, δηλαδή την άποψή μας για τον κόσμο, για την αγάπη του Θεού, για την ιεραποστολή, για τον ευαγγελισμό των ψυχών, για τα σχέδια του Θεού για το μέλλον του κόσμου και της εκκλησίας του κατά τη Βίβλο; Από την άλλη μήπως μας αρέσει το ελαφρό τσιμπολόγημα χωρίς να εμβαθύνουμε στη μελέτη της Βίβλου; Μήπως ακούμε και κριτικάρουμε τα κηρύγματα χωρίς να παίρνουμε το μήνυμά τους;

2. Ο άρρωστος βαριέται για τα πάντα. Δεν είναι ότι δεν θέλει αλλά *δεν μπορεί*. Δεν έχει δυνάμεις, δεν έχει «τα κουράγια», δεν έχει ενδιαφέρον για τη ζωή. Μπορεί να οδηγηθεί και στην κατάθλιψη. Αλλά η Βίβλος μάς λέει να έχουμε χαρά σε κάθε περίπτωση! Αυτός είναι ο υγιής χριστιανός. Ο πνευματικά άρρωστος δεν κάνει τίποτε. Δεν έχει κανένα ενδιαφέρον γι' αυτά που γίνονται γύρω του στην κοινωνία των πιστών. Δεν συμμετέχει στις διακονίες, δεν αναλαμβάνει μια σταθερή δουλειά στην εκκλησία. Θέλει μόνο να τον υπηρετούν και όχι να υπηρετεί. («Δώσε μου εκείνο, δώσε μου το άλλο, βάλε μου ψηλά τα μαξιλάρια, χαμήλωσέ μου το κρεβάτι» κ.ο.κ.) όλο ανησυχία. Δεν είναι ευχαριστημένος με τίποτα. Οι άρρωστοι χριστιανοί είναι όλο παράπονα και γκρίνια. Όλα τους φαίνε. Μήπως πρέπει να δούμε γιατί δεν έχουμε κέφι ν' ασχοληθούμε έξω από το σπίτι μας (ο εαυτός μας, οι δικοί μας, τα δικά μας κλπ) με τα πράγματα του Θεού;

3. Ο άρρωστος παραπατάει. Μετά από έναν πυρετό ή μια βαριά αντιβίωση ζαλίζεται. Έχει «μετεωρισμό» όπως είναι ο ιατρικός όρος. Έχει ανάγκη κάποιος να τον χειραγωγήσει, να τον πάει κάπου. Στην Καινή Διαθήκη απαντάται ο όρος, όταν λέει ο Χριστός: «*Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίνητε καὶ μὴ μετεωρίζεσθε...*» —και οι μεταφράσεις λένε «Μην αγχώνεστε». Η συγκεκριμένη απόδοση αυτού του «άπαξ λεγομένου» στη Βίβλο είναι «κατά το νοούμενον», δηλ. το αποτέλεσμα του μετεωρισμού είναι το άγχος ενός που δεν ξέρει ποιον δρόμο να διαλέξει και αμφιταλαντεύεται —άρα αγχώνεται. Ο όρος απαντάται και στον Θουκυδίδη, όταν σε ένα έργο του κάνει λόγο για τον «μετεωρισμό» που είχε καταλάβει τους Έλληνες μπροστά στον επικείμενο πόλεμο ανάμεσα στην Αθήνα και τη Σπάρτη. «Όλη η Ελλάς ήταν μετέωρη», γράφει, «μπροστά στον πόλεμο των δύο μεγάλων πόλεων» —δηλ. η Ελλάδα είχε πανικοβληθεί, είχε αγχωθεί. Ο πνευματικά ασθενής που έχει ψηλό πυρετό δεν έχει ευστάθεια, σταθερότητα στο βήμα του. Δεν ξέρει ποια διδασκαλία ν' ακολουθήσει. Καθώς δεν έχει όρεξη να τραφεί με τον λόγο του Θεού «χωλαίνει μεταξύ δύο (ή και περισσότερων) φρονημάτων». Κι ο Ιάκωβος (1:5) δίνει μια διέξοδο: «Αν κάποιος από σας υστερεί σε σοφία, ας τη ζητήσει από το Θεό, κι αυτός θα του τη δώσει». Ας ζητήσουμε από τον Θεό να σταθεροποιήσει τα βήματά μας. Το εδάφιο αυτό δείχνει πως ο Θεός είναι πρόθυμος να μας στηρίξει και να μας βοηθήσει στην πνευματική μας ανάπτυξη.

4. Ο άρρωστος δεν μπορεί να βοηθήσει τους άλλους. Πας σ' έναν θάλαμο νοσοκομείου και βλέπεις δύο εγχειρισμένους. Κανένας δεν μπορεί να βοηθήσει τον άλλο. Όλοι έχουν ανάγκη μια νοσοκόμα ή μια αποκλειστική ή έναν συνοδό να τους φτιάξει τα μαξιλάρια, να τους δώσει λίγο νερό ή να παρακολουθήσει τον ορό και να φωνάξει τη νοσοκόμα. Οι ασθενείς επικεντρώνουν στη δική τους και μόνο στη δική τους κατάσταση, περιμένοντας να γίνουν καλά. Οι πνευματικά άρρωστοι δεν έχουν κανένα ενδιαφέρον για τους άλλους, γιατί είναι επικεντρωμένοι στον εαυτό τους. Όταν ένας δεν έχει όρεξη να φάει, να κάνει το οτιδήποτε και παραπατάει στο κάθε του βήμα, μην περιμένουμε αυτός ο άνθρωπος να ενδιαφερθεί για τους άλλους ή να δείξει αγάπη για τους άλλους. Το ίδιο συμβαίνει και με τις εκκλησίες. Μια άρρωστη εκκλησία δεν μπορεί να δείξει αγάπη. Σε ποιο βαθμό βρίσκεται η αγάπη μας ως πιστών; Το παράπονο του Χριστού για τη φαινομενικά υγιή εκκλησία της Εφέσου ήταν ότι δεν είχε τη δύναμη να αγαπάει όπως παλιά τον Κύριο και τους άλλους. «*Την αγάπην σου την πρώτην αφήκας*» (Απ 2:4). Από την άλλη μεριά, αν θέλουμε να ξαναζωντανέψουμε πνευματικά και να θεραπευτούμε, πρέπει να ζητήσουμε από τον μεγάλο Γιατρό να μας δώσει το φάρμακο της αγάπης, όπως μπορεί να μας δώσει το φάρμακο της σοφίας, που μας προτρέπει ο Ιάκωβος. Αν θέλουμε να πλησιάσουμε ψυχές για τον Χριστό, το μυστικό όπλο μας είναι όχι η διδασκαλία μας ή το δόγμα μας αλλά η αγάπη του Χριστού. Αν θέλουμε να ξαναζωντανέψουμε τους παραδοσιακούς πιστούς στην εκκλησία μας που έχουν την εικόνα του ασθενή, και δεν έχουν όρεξη για τίποτε, πάλι το μυστικό όπλο είναι η αγάπη. Ας τους δώσουμε την ευκαιρία να δείξουν την αγάπη τους στους άστεγους, στους πρόσφυγες, στους μετανάστες στην πατρίδα μας, στους φτωχούς της εκκλησίας μας. Η νέα αυτή δραστηριότητα των εκκλησιών μας βοηθάει και θεραπεύει.

Θεραπεία. Γεννάται το ερώτημα: πώς θα θεραπευτούμε από την πνευματική ασθένεια, για να μην οδηγηθούμε στον θάνατο, δηλ. στην απόλυτη αποκοπή μας από τον Θεό; Τι πρέπει να κάνουμε για ν' αλλάξουμε την εικόνα των κακών εξετάσεων; Λέει κάπου ο Ησαΐας στον αποθαρρημένο λαό του που η καρδιά του και τα γόνατά του έχουν παραλύσει και έχει την εικόνα του άρρωστου που είδαμε ως τώρα: «*Δύναμη δώστε στα εξαντλημένα χέρια, τα γόνατα στεριώστε που κλονίζονται. Πέστε στους φοβισμένους: "Κάντε καρδιά και μη φοβάστε! Νά ο Θεός σας! ... Αυτός θα 'ρθεί για να σας φέρει λύτρωση"*» (35:3-4).

Έχουμε ανάγκη τον ίδιο τον Κύριο, τον μεγάλο Γιατρό, να στηρίξει και ν' αναζωπυρώσει τις καρδιές μας. Να μας ακροασθεί, να μας εξετάσει, να δει πού χωλαίνουμε και να μας δώσει την πνευματική μας υγεία.
